

En arbetstagare åkte på en semesterresa till Nigeria och var borta från arbetet en och en halv månad, trots att han endast beviljats semester för drygt en vecka. Inför resan sjukanmälde han sig till arbetsgivaren. Efter återkomsten till arbetet presenterade han ett läkarintyg från Nigeria, vars äkthet arbetsgivaren ifrågasatte. Han avskedades från sin anställning med hänvisning till olovlig frånvaro. Arbetsdomstolen har funnit utrett att arbetstagaren inte var arbetsoförmögen på grund av sjukdom och att avskedandet varit lagligen grundat.

ARBETSDOMSTOLEN

DOM
2022-12-14
StockholmDom nr 56/22
Mål nr A 55/20**KÄRANDE**

Svenska Transportarbetareförbundet, Box 714, 101 33 Stockholm
Ombud: förbundsjuristen Maria Fridolin, LO-TCO Rättsskydd AB,
Box 1155, 111 81 Stockholm

SVARANDE

1. Medieföretagen, Box 55545, 102 04 Stockholm
2. Pressen Morgontjänst Kommanditbolag, 916642-7139,
Gjörwellsgatan 30, 112 60 Stockholm
Ombud: arbetsrättsjuristen Jonas Stålnacke, Almega AB, Box 55545,
102 04 Stockholm

SAKEN

ogiltigförklaring av avskedande m.m.

Bakgrund

Mellan parterna gäller kollektivavtal.

E.I., som är medlem i Svenska Transportarbetareförbundet (förbundet), anställdes i juni 2006 som tidningsutbärare hos Pressen Morgontjänst Kommanditbolag (bolaget). Bolaget är medlem i Medieföretagen. Tillsammans omnämns bolaget och Medieföretagen nedan som arbetsgivarparterna.

E.I. avskedades från sin anställning den 20 februari 2020.

Parterna tvistar om avskedandet var lagligen grundat. Enligt arbetsgivarparterna har E.I. varit olovligt frånvarande, vilket förbundet bestritt. Förbundet har gjort gällande att E.I. var arbetsoförmögen på grund av skada och sjukdom under den tid han var frånvarande.

Parterna har tvisteförhandlat utan att kunna enas.

Yrkanden m.m.

Förbundet har i första hand yrkat att Arbetsdomstolen ska ogiltigförklara avskedandet av E.I. och förplikta bolaget att till honom betala dels lön med 4 810 kr för 21–29 februari 2020, 15 500 kr per månad för mars 2020–april 2022, 15 858 kr per månad för maj 2022–september 2022, och 5 627 kr för den 1–11 oktober 2022, dels allmänt skadestånd med 200 000 kr.

Om Arbetsdomstolen skulle komma fram till att det inte funnits laglig grund för avskedandet men väl saklig grund för uppsägning, har förbundet i andra hand yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta bolaget att till E.I. betala ekonomiskt skadestånd motsvarande uppsägningslön med 93 000 kr, varav 4 810 kr för februari 2020, 15 500 kr per månad för mars–juli 2020 och 10 690 kr för augusti 2020, ekonomiskt skadestånd motsvarande semesterlöneförmåner på uppsägningslönen med 12 090 kr och allmänt skadestånd med 80 000 kr.

Förbundet har yrkat ränta enligt 6 § räntelagen på beloppen avseende allmänt skadestånd från dagen för delgivning av stämning (den 15 juni 2020), på det ekonomiska skadeståndet motsvarande semesterlöneförmåner på uppsägningslönen från den 20 september 2020 och på övriga yrkade belopp från den 25:e i månaden efter respektive månad, allt till dess betalning sker.

Arbetsgivarparterna har bestritt yrkandena, men vitsordat beloppen avseende lön och ekonomiskt skadestånd samt sättet att beräkna ränta.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Parterna har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande.

Arbetsgivarparterna

Sammanfattning av grunderna för bestridandet

E.I. var olovligen frånvarande från arbetet den 12 december och den 14–18 december 2019 samt den 28 december 2019–28 januari 2020. Han var inte arbetsoförmögen på grund av skada eller sjukdom under den tiden.

E.I. har genom sin olovliga frånvaro grovt brutit mot sina åligganden i anställningen. Bolaget har på grund av E.I:s agerande med fog förlorat allt förtroende för honom. Det har därmed funnits laga grund för avskedandet. I vart fall har det funnits saklig grund för uppsägning.

E.I:s anställning

E.I. hade en deltidsanställning som tidningsdistributör om drygt 40 procent av heltid. Arbetet var huvudsakligen förlagt till natt.

Omständigheter till stöd för avskedandet

E.I. var medveten om att bolaget inte skulle bevilja honom ledigt den 12 december 2019–28 januari 2020. Trots det bokade han själv eller med hjälp av annan den 22 september 2019 en flygresa till sitt hemland Nigeria med avresa den 11 december 2019 och återresa den 27 januari 2020. Flygresan bokades inte på något sätt om. För att kunna resa som planerat sjukanmälde E.I. sig den 11 december 2019 och avreste samma kväll till Lagos, Nigeria. Sjukanmälan var orgrundad då den innehöll den medvetet felaktiga uppgiften att E.I. på grund av

sjukdom var oförmögen att utföra arbete. Efter sjukanmälan hörde E.I. inte självmant av sig till bolaget förrän den 29 januari 2020, dock att han lämnade sin arbetsledare ett kort besked om att han avsåg att ha sin semester som planerat.

När bolaget den 31 januari och 13 februari 2020 bad E.I. att förklara sig, lämnade han skiftande och efter hand anpassade versioner av sitt agerande.

E.I. lämnade flera gånger medvetet osanna uppgifter till bolaget som förklaring till sin frånvaro och sitt övriga agerande nämligen vid sjukanmälan den 11 december 2019, vid kontakter med J.T. i början av januari 2020, vid ett möte den 31 januari 2020 och vid en överläggning den 13 februari 2020. Den 31 januari 2020 lämnade han ett läkarintyg till bolaget som han visste var oriktigt.

Det sjukhus i Lagos som E.I. hävdade att han hade varit inlagd på, och som läkarintyget härrörde från, existerar inte. Om sjukhuset skulle finnas, så är det fråga om en illegalt bedriven verksamhet och läkarintyget kan därför inte godtas.

Händelserna som ledde fram till avskedandet

E.I. hade i november 2019 ansökt om och beviljats semester den 19–24 december 2019. E.I. hade före det, men efter det att han fått önskan om en längre sammanhängande semester under december–januari avslagen, framfört önskemål om ledighet utan lön avseende december–januari men fått nej från bolaget.

Efter att E.I. avslutat sitt arbetspass den 11 december 2019 tog hans arbetsledare, H.T., kontakt med honom för att höra om han var villig att arbeta ett extrapass senare under samma vecka. E.I. avböjde dock och uppgav att han hade ont i ett ben. Han sjukanmälde sig senare under den dagen och var alltjämt frånvarande fram till dess han den 19 december 2019 började sin semesterledighet.

Efter semesterledigheten skulle E.I. enligt sitt schema återgå i arbete den 28 december 2019, men han inställde sig inte och hörde inte heller av sig till bolaget.

Den 4 januari 2020 kontaktade E.I:s närmaste chef, J.T., E.I. per mejl. E.I. återkom på sms dagen därpå och bad om ursäkt för att han inte hade hört av sig och berättade att han blivit sjuk med hög feber. J.T. hade därefter ytterligare kontakt med E.I. och påminde då om skyldigheten att styrka frånvaron med läkarintyg.

Den 29 januari 2020 återkom E.I. till arbetet. Han hade då ännu inte lämnat in något läkarintyg, varför han kallades till ett möte den 31 januari 2020. E.I. uppmanades att till mötet ta med sig läkarintyg och – eftersom det framkommit att han varit i Nigeria under sin frånvaro – flygbiljetter.

Vid mötet den 31 januari 2020 närvarade E.I., J.T. och D.H., HR affärspartner hos bolaget. Vid mötet berättade E.I. följande. Den 11 december 2019 tog han sjukledigt för att förlänga sin semester. Han bokade den 11 december 2019 en

resa till Nigeria, och avresan gick samma dag. Även återresan bokades den dagen. Avsikten var att han skulle komma tillbaka till Sverige så att han kunde börja arbeta i tid efter avslutad semester, men eftersom han i Nigeria blev sjuk på riktigt kunde han inte resa tillbaka som planerat. Han blev därför tvungen att boka om återresan till den 27 januari 2020, då han hade blivit frisk och klarade av att resa tillbaka till Sverige.

E.I. förklarade vid mötet att han inte hade kvar några flygbiljetter, utan endast boardingkort från hemresan, vilket han lämnade över. Med ledning av det bokningsnummer som framgick av boardingkortet sökte J.T. under mötet uppgifter om resan på flygbolagets hemsida. Såvitt han kunde utläsa tycktes bokning av både utresa och återresa ha skett i ett sammanhang, vilket han påtalade för E.I.

D.H. förklarade för E.I. att bolaget betraktade det som ett allvarligt brott mot anställningsavtalet att sjukanmäla sig, om man faktiskt inte är sjuk. E.I. ändrade då sin version. Han uppgav att anledningen till att han bokat återresan till den 27 januari 2020 var att hans pappa hade gått bort i november 2019 och att begravningen hölls i slutet av januari 2020. Han förklarade vidare att han inte ville ha någon sjuklön från bolaget.

D.H. och J.T. klargjorde att de såg allvarligt på E.I:s agerande, men att de skulle överväga saken och återkomma med besked om eventuella åtgärder, varefter mötet avslutades.

Någon dag senare fick D.H. fram ytterligare uppgifter om E.I:s resa. Det framkom att E.I. själv eller med hjälp av annan redan den 22 september 2019 hade bokat flygbiljetterna med avresa från Sverige till Nigeria den 11 december 2019 och återresa den 27 januari 2020.

Vid mötet den 31 januari 2020 hade E.I. även lämnat över ett läkarintyg från ett sjukhus i Lagos, Nigeria.

Det sjukhus i Lagos, som E.I. hävdade att han hade varit inlagd på under tiden den 20 december 2019–27 januari 2020, finns inte registrerat hos det nigerianska offentliga organet Health Facility Monitoring and Accreditation Agency (HEFAMAA). I delstaten Lagos är det enligt lag obligatoriskt för vårdinrättningar att vara registrerade hos HEFAMAA, och en vårdinrättning som bedriver verksamhet utan att vara registrerad är att betrakta som illegal. Det uppgivna sjukhuset är inte heller registrerat hos den nigerianska motsvarigheten till Bolagsverket, Corporate Affairs Commission, trots att företag som verkar i Nigeria är skyldiga att vara registrerade där. Arbetsgivarparterna har vid efterforskningar inte kunnat finna något belägg för att det uppgivna sjukhuset existerar. Det har inte funnits något sjukhus eller någon annan hälsovårdsinrättning på den adress som anges i läkarintyget. Den som är verksam som läkare i Nigeria måste enligt lag vara registrerad hos ett offentligt organ, Medical and Dental Council of Nigeria. Den person som undertecknat läkarintyget finns inte registrerad som läkare i Lagos.

Förbundet har under målets handläggning lämnat olika uppgifter om de aktuella sakförhållandena och ändrat uppgifter om bl.a. E.I:s inläggning på sjukhus sedan arbetsgivarparterna genom en filminspelning visat att det inte finns något sjukhus på den angivna adressen. Genom att lämna det aktuella läkarintyget till bolaget, lämnade E.I. inte bara medvetet felaktiga uppgifter utan begick även brott, brukande av osann urkund, som riktade sig direkt mot bolaget. E.I. var hela tiden införstådd med att han inte hade varit inlagd på sjukhus under sin vistelse i Nigeria. Trots det lämnade han ett läkarintyg till bolaget, som han var medveten om innehöll osanna uppgifter, i syfte att styrka att han var sjuk. Arbetsgivarparterna ifrågasätter i och för sig inte att den vård och behandling som framgår av presenterade intyg kan vara adekvat för de diagnoser och symtom som anges i intygen.

Den 13 februari 2020 hölls en överläggning om bolagets tilltänkta avskedande. Vid överläggningen närvarade E.I., J.T., D.H., P.E. och lokalombudet T.N. Vid överläggningen uppgav E.I. följande. Samma dag som han hade sin avresa till Nigeria inbokad, den 11 december 2019, råkade han snava i en trappa och skadade benet varför han blev tvungen att sjukanmäla sig. Han såg inget hinder mot att resa, eftersom han hade rätt att vara sjukskriven i sju dagar. Han hade visserligen bokat återresan till den 27 januari 2020, men hans avsikt var att boka om resan så att han skulle kunna inställa sig för arbete den 28 december 2019, efter semestern. Han blev dock sjuk och bestämde sig därför för att behålla den ursprungliga bokningen.

Vid tvisteförhandlingarna nämnde förbundet inget om att E.I:s son, C.I., skulle ha frångått planeringen vid bokningen av E.I:s resa och att E.I. inte förrän dagen före avresan fått reda på det. Resan från Sverige till Nigeria, med mellanlandning i Addis Abeba, tog tolv timmar.

Förbundet

Sammanfattning av grunderna för käromålet

E.I. var inte olovligen frånvarande från arbetet. Han var arbetsoförmögen under arbetspassen den 12 och 14–18 december 2019 på grund av skador i knä och hand, smärta i ljumskar och rygg samt allmän sjukdomskänsla, vilket han hade anmält till bolaget. Från och med arbetspasset den 28 december 2019 till och med den 28 januari 2020 var han arbetsoförmögen på grund av sjukdom, konstaterad urinvägsinfektion och sepsis (blodförgiftning).

E.I. avskedades utan att det fanns ens saklig grund för uppsägning. Avskedandet ska därför ogiltigförklaras och bolaget ska förpliktas att betala lön och allmänt skadestånd till E.I. Om det inte funnits laglig grund för avskedandet men väl saklig grund för uppsägning, har E.I. rätt till allmänt skadestånd och ekonomiskt skadestånd avseende den förlust av uppsägningslön och semesterförmåner han gått miste om.

Det har inte funnits skäl för avskedandet

E.I. hade inte planerat att vara frånvarande från arbetet den 12 december 2019–28 januari 2020 annat än den 19–27 december 2019 då han hade fridagar och semester. Han hade planerat att arbeta från och med den 28 december 2019.

Från och med arbetspasset den 28 december 2019 till och med den 28 januari 2020 var han arbetsoförmögen och inlagd på en vårdinrättning i Lagos till den 27 januari 2020, vilket han styrkte genom att i efterhand lämna in ett läkarintyg till bolaget.

E.I. lämnade inte till bolaget skiftande och medvetet oriktiga förklaringar till sin frånvaro och sitt agerande. I stället var det fråga om missförstånd och felaktiga antaganden från bolagets sida.

Händelserna som ledde fram till avskedandet

E.I. kommer ursprungligen från Nigeria i Västafrika. Han och hans familj pratade efter sommarledigheten 2019 om att resa tillsammans till Nigeria under julen 2019 för en släktsammankomst, där många släktingar som är bosatta utomlands skulle samlas. E.I. var också angelägen om att få visa sina barn sin hemort. Familjen skulle även besöka E.I:s far, som var allvarligt sjuk. E.I. visste att han hade kvar semester som han skulle kunna ta ut.

Eftersom nästan hela familjen var involverad i resan, var det många faktorer att ta hänsyn till, såsom barnens tentamina och föreläsningar, E.I:s och hustrun E.O:s arbete, möjligheten att få tag på billiga flygbiljetter etc. E.I. och hans fru överlät åt en son, C.I., som skulle följa med på resan, att hantera allt kring bokningen för samtliga resenärer i familjen. Även en av deras döttrar var inblandad i bokningen.

Totalt var det fem personer – E.I., hans hustru, E.O., och tre av deras barn – som skulle resa till Nigeria, vid två olika tillfällen. Planen var att hustrun och ett av barnen skulle avresa den 11 december 2019 och att E.I. och de två andra barnen skulle avresa den 22 december 2019. Avresedagen den 22 december 2019 var planerad med tanke på hur barnens sluttentamina och föreläsningar var förlagda.

E.I. tänkte sig för egen del en mycket kortvarig vistelse i Nigeria, eftersom han hade ett arbetspass den 28 december 2019. Hustrun hade däremot för avsikt att stanna i Nigeria betydligt längre, då hon hade möjlighet att vara borta från arbetet i större utsträckning.

Resorna bokades självständigt av sonen den 22 september 2019. Sonen valde datum utifrån vad han ansåg lämpligast med hänsyn till familjens situation och när flygbiljetterna var som billigast. Hemresedatumet den 27 januari 2020 valde sonen med hänsyn till att E.O. hade möjlighet att vara borta från arbetet en längre tid, och då flygbiljetterna hade ett mycket fördelaktigt pris. Även om avresa eller återresa skulle behöva ändras, vilket skulle innebära en viss avgift, skulle den totala kostnaden för den ursprungliga biljetten och en ombokning bli

mindre än kostnaden för att köpa biljetter avseende andra datum eller för att köpa biljetter senare.

E.I. trodde att sonen hade bokat avresa för honom enligt planen, dvs. till den 22 december 2019, och han visste att hemresan var bokat till den 27 januari 2020 och att han skulle behöva boka om den för att hinna i tid till arbetet den 28 december 2019.

Det kom emellertid att visa sig att sonen, utan att viddala E.I., vid bokningen hade frångått planeringen. Sonen studerade utomlands och var fullt upptagen med sina studier, varför det inte blev av att han berättade för E.I. om att han hade frångått planeringen. Anledningen till att planeringen frångicks var att sonen efter närmare diskussioner med sina syskon hade upptäckt att inget av syskonen kunde avresa så tidigt som det var planerat med modern den 11 december 2019. C.I. satte därför vid bokningen E.I. som resenär den dagen i stället för någon av sina syskon.

I slutet av november 2019 fick E.I. reda på att hans pappa hade avlidit. Det var innan han hade begärt semester. Resan till Nigeria fick nu delvis ett annat syfte, då det ålåg E.I. att hantera begravningsförberedelserna och annat med anledning av dödsfallet. Begravningen skulle äga rum under mellandagarna och han skulle dessförinnan ta hand om arrangemangen på plats. Avsikten var dock inte att han skulle vara närvarande vid själva begravningen, eftersom han skulle vara åter i arbete vid den tidpunkten. Hans ansvar hänförde sig framför allt till arrangemangen som föregick begravningen. Han var inte medveten om de möjligheter enligt lag och tillämpligt kollektivavtal som finns till ledighet med anledning av närståendes sjukdom och dödsfall samt begravning.

Den 10 december 2019, i samband med att hustrun påbörjade sina förberedelser inför avresan och skrev ut biljetterna som hon hade fått mejlade till sig från sonen som hanterat bokningen, upptäckte hon och E.I. att de båda stod som resenärer med avresa på kvällen den 11 december 2019. De blev båda väldigt överraskade och förskräckta över hur de skulle hantera situationen, eftersom det var för sent att göra en ombokning för E.I:s del.

E.I. hade under en tid gått med feber och befarade komplikationer från en operation i april 2019 för ljumskbråck. Han var även orolig för att han kunde lida av malaria efter en vistelse i Nigeria ett par år tidigare. Han hade en tid före den 11 december 2019 nämnt för en arbetsledare att han trodde att han hade malaria och att han inte kände sig riktigt bra. På arbetspasset den 11 december 2019 ramlade han i en trappa och slog sig i knäet och ena handen. Han anmälde olycksfallet till sin arbetsledare H.T. och sa att han sannolikt var förhindrad att arbeta, vilket han senare också bekräftade per sms till arbetsledaren. Det förekom vid det tillfället ingen diskussion med arbetsledaren om något extrapass senare under samma vecka.

Samma dag, dvs. den 11 december 2019, uppsökte E.I. sin vårdcentral i Trångsund. Där fick han beskedet att hans husläkare inte var tillgänglig förrän i slutet av januari 2020. Personalen på vårdcentralen rekommenderade honom att

gå till apoteket och köpa liniment för svullnaden på handen och Alvedon av det starkare slaget.

E.I. ställdes nu inför valet att stanna kvar i Sverige med tilltagande smärtor och försämring i övrigt eller att försöka klara av att resa till Nigeria – och därmed använda den biljett som sonen ursprungligen skulle ha använt men som stod i E.I:s namn – och uppsöka vård där. Sonen föreslog att han skulle åka till Nigeria och söka vård där. Han valde till slut att genomföra resan med avresa den 11 december 2019. Han kände en stark plikt att genomföra resan för familjens skull med tanke på barnen, släktsammankomsten och hans ansvar för begravningsarrangemangen avseende hans far.

När E.I. och hans fru anlände till Lagos den 12 december 2019 blev de hämtade av vännen I.N., som bodde i Lagos. Planen var att fortsätta till slakten som bor flera timmars bilresa bort. Eftersom E.I. insjuknade, kom han dock aldrig att lämna Lagos innan han reste hem till Sverige igen. Hans fru och barn vistades däremot hos slakten som planerat. Efter ankomsten till Nigeria var tanken att I.N. skulle visa och följa med E.I. till närmaste apotek i området. I.N. ansåg emellertid att E.I. var för svag för att följa med, varför I.N. ensam ombesörjde inköpet av läkemedel. I Nigeria kan man på apotek köpa starka mediciner utan recept. Han tog medicinen, men blev bara sämre och var sängliggande, med undantag för när han behövde gå till duschen eller sätta sig upp för att äta. Fingret och knäet gjorde också fortfarande ont, även om det vid det här laget var feber och ledvärk som gjorde sig mest gällande. På grund av sitt hälsotillstånd gjorde han inga försök att omboka sin hemresa.

Omkring den 16 december 2019 meddelade E.I. bolaget att han tänkte ta ut semester som planerat (den 19–24 december 2019).

På rekommendation av I.N. uppsökte E.I. den 18 december 2019 vård på sjukhuset Havana Specialist Hospital i Lagos och fick då träffa läkaren N.F. Han fick beskedet att det skulle dröja lång tid innan han kunde komma under vård och behandling på det sjukhuset. N.F. var I.N:s familjeläkare och gjorde även hembesök, "house calls", hos patienter. N.F. är enligt egen utsago registrerad som läkare i Enugu.

När E.I:s tillstånd försämrades tvingades han att med hjälp av I.N. akut kontakta och uppsöka N.F. igen den 20 december 2019. Eftersom E.I. inte var bosatt i Lagos, fick han från och med det datumet vård och behandling av N.F. i anslutning till dennes bostad som även innehöll ett behandlingsrum med säng och toalett samt nödvändig medicinsk utrustning m.m.

Av det läkarintyg N.F. utfärdade framgår att vårdinrättningen hette Carol Peak Hospital. Detta berodde på att N.F. enligt egen utsago hade en vårdinrättning under etablering med det namnet. Det medicinska innehållet och kontaktuppgifterna till N.F. i intyget är korrekta. E.I. hade inte möjlighet eller anledning att kontrollera N.F. närmare. Telefonnummer som E.I. hade till N.F. på WhatsApp är ett av telefonnumren som är angivet på läkarintyget.

Det förekommer att sjukhus och kliniker i Nigeria bedriver illegal verksamhet, men det behöver inte innebära att läkarna vid dessa är okvalificerade. Det förekommer förseningar i registreringsförfarandet. Patienter i Nigeria söker vård vid ett specifikt sjukhus mot bakgrund av t.ex. rekommendationer, hänvisningar, sjukhusets yttre etc. Ingen vårdsökande i Nigeria frågar vårdinrättningen i förväg om denna är registrerad hos HEFAMAA. Enligt nigeriansk lag finns det ingen skyldighet för patienten att kontrollera den legala statusen hos vårdinrättningen innan han eller hon söker vård. Nigeria är ett land som brottas med stora problem i form av terrorism och korruption och där sjuk- och hälsovårdssystemet är starkt undermåligt. De allmänna sjukhusen är ofta överfulla och underfinansierade. För en person som behöver uppsöka vård handlar det framför allt om att få tillgång härtill. En person som är registrerad som läkare i en delstat i Nigeria får arbeta som läkare även i andra delstater och anses även där som kvalificerad.

I "Guidelines on registration as a medical or dental practitioner in Nigeria" sägs bland annat att en fullt registrerad medicinsk praktiker har rätt att praktisera som en medicinsk praktiker "as the case may be" i hela Nigeria. Där anges också att varje arbetsgivare som engagerar tjänster av en olicensierad läkare är straffrättsligt ansvarig och kan bli åtalad. Där anges också att det är varje arbetsgivares ansvar för varje medicinsk praktiker att säkerställa att den anställde är registrerad och licensierad av rådet.

Förbundet benämnde inledningsvis vårdinrättningen för sjukhus, eftersom det ord på engelska som hade använts av läkaren och E.I. var hospital. Det engelska ordet hospital kan emellertid ha andra betydelser än sjukhus. Under processens gång har det funnits kommunikationssvårigheter, bland annat i form av språkförbistringar mellan förbundet och E.I. och dennes familj, vilket emellanåt har gett upphov till missförstånd och begreppsförvirring.

Pappans begravning ägde rum den 28 december 2019, men E.I. deltog inte.

E.I. var i kontakt med bolaget den 5 januari 2020. Han berättade då via sms från sonens telefon att han var sjuk, att han stod under fortsatt vård och att han inte hade haft möjlighet att kontakta bolaget tidigare. Informationen han gav bolaget om sitt tillstånd utgick från den bedömning läkaren N.F. hade gjort. När läkaren gjorde sin bedömning kände han inte till att det fanns en returbiljett bokad i E.I:s namn till den 27 januari 2020. E.I:s tillstånd var allvarligt. Han var i dåligt skick och inte kontaktbar hela tiden. Det var rörigt, med begravningen på gång. Dessutom hade han problem med telefonen och eventuellt även med uppkopplingen.

E.I. skrevs ut från vårdinrättningen, dvs. behandlingsrummet i anslutning till läkarens bostad, den 27 januari 2020, på egen begäran och mot läkarens rekommendation. Skälen till att E.I. begärde att bli utskriven var att han var stressad och angelägen om att inte vara borta längre än nödvändigt från arbetet och att han hade en biljett som han kunde använda. Han upplevde att hans tillstånd hade förbättrats i sådan mån att han kunde genomföra hemresan och även återvända till arbetet. Han avreste till Sverige den 27 januari och var åter på arbetet den 29 januari 2020.

Efter hemkomsten till Sverige lämnade E.I. läkarintyget till bolaget och anmälde sjukdomsfallet utomlands till sitt försäkringsbolag.

E.I. upplevde att bolaget förutsatte att han ljög och därför inte trodde eller lyssnade på honom när han redogjorde för vad som hänt. Under mötet den 31 januari 2020, som varade i över tre timmar, utsattes han för hård press av D.H. och J.T. De fick honom att tro att han var tvungen att hålla med dem och att han inte hade något annat val. Ingen facklig företrädare var närvarande vid mötet, och inte heller någon tolk. E.I. var osäker på om D.H. och J.T. förstod honom rent språkligt. E.I. berättade vid mötet att sonen ändrat familjens resplaner utan hans vetskap och att han med kort varsel fick reda på att en biljett i hans namn var bokad med avresa den 11 december 2019.

Bolaget har enbart grundat sin bedömning på det förhållandet att det fanns en förbokad biljett med specifika datum och utan att väga in andra omständigheter som är relevanta i sammanhanget. E.I. har inte lämnat skiftande uppgifter. Det är missförstånd och felaktiga antaganden som lett fram till avskedandet.

Utredningen

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid denna har på begäran av förbundet hållits förhör under sanningsförsäkran med E.I. och vittnesförhör med hans hustru E.O. och hans son C.I. På begäran av arbetsgivarparterna har vittnesförhör hållits med D.H., dåvarande HR affärspartner vid bolaget, och J.T., enhetschef vid bolaget. Förbundet har även åberopat en ljudinspelning med tillhörande transkribering och arbetsgivarparterna har åberopat en filminspelning. Parterna har även åberopat skriftlig bevisning.

Domskäl

Twisten

Bolaget avskedade E.I. sedan han varit frånvarande från arbetet den 12 december och den 14–18 december 2019 samt den 28 december 2019–28 januari 2020.

Förbundet har gjort gällande att frånvaron var lovlig eftersom E.I. var arbetsoförmögen på grund av skador och sjukdom. Arbetsgivarparterna har gjort gällande att det funnits laga skäl för avskedandet, eller i vart fall saklig grund för uppsägning, eftersom frånvaron varit olovlig då E.I. inte var arbetsoförmögen på grund av skador eller sjukdom under den tiden.

Vad förhörspersonerna uppgett om händelseförloppet

E.I. har uppgett bland annat följande.

Sommaren 2019 planerade han tillsammans med sin fru och tre vuxna barn att göra en resa i december 2019 och januari 2020 till hemlandet Nigeria. Hans plan var att få fem veckors semester under den perioden men J.T., hans närmaste

chef, nekade honom detta. Då gjorde han en skriftlig ansökan om två veckors semester på sommaren för att kunna spara tre veckor till senare tillfälle. Han sa till J.T. att han ville ha tre veckor sparade för att ta sina barn till hemlandet och få lära känna sitt ursprung. Eftersom han inte fick göra det heller, tog han ut fyra veckor under sommaren och sparade en vecka för att ta ut när han ville. En annan anledning till att han skulle åka var att hans far i Nigeria var sjuk.

Redan under sommaren 2019 kom familjen överens om hur och när resan skulle ske. De kom då också överens om att hans hustru och ett av deras barn skulle avresa till Nigeria gemensamt före de övriga och att han och de två andra barnen skulle avresa tillsammans senare. Från Lagos skulle de resa vidare med buss till hans hemort Obosi i delstaten Anambra. Beroende på trafiksituationen och vägförhållandena tar bussresan mellan Lagos och Obosi mellan 12 och 13 timmar. Han ansökte senare om semester för perioden den 19–24 december. Tanken var att han skulle vila sig hemma ett par dagar till den 22 december, när han skulle resa. Han skulle då ha kommit fram till Obosi den 24 december. Den 25 december skulle han ha lämnat Obosi för att den 26 eller 27 december ha flugit tillbaka till Sverige från Lagos. Om han skulle åka med ett flyg kl. 13.40 från Lagos till Sverige, skulle han inte ha kunnat åka buss från Obosi samma dag utan skulle då ha varit tvungen att övernatta i Lagos. Han skulle ha återvänt till arbetet den 28 december. Han skulle ha lämnat frun och barnen i Obosi.

Sonen C.I. bokade resan för hela familjen. Meningen var att E.I. skulle boka om datum för hemresan när han var i Nigeria. Den 10 december ringde han till sonen och fick då veta att avresan för honom och hustrun var bokad till den 11 december. Han mådde inte så bra. Nästa dag, den 11 december, mådde han fortfarande inte bra men gick ändå till arbetet. Han misstänkte att han hade malaria. På arbetet ramlade han i en trappa. Han hade yrsel och det gjorde ont i kroppen. Han hade problem med urinering och hade allmän trötthetskänsla. Han ringde till vårdcentralen men kunde inte få någon tid där. Då föreslog sonen att han skulle åka till Nigeria där han kunde få träffa läkare, köpa medicin och behandla malarian. Sonen sa att man inte har malariamedicin i Sverige och att man inte kunde få recept för det innan man har träffat en läkare. Sonen sa även att det var bättre att åka till Nigeria för att snabbt komma under behandling för malaria.

På eftermiddagen den 11 december bestämde han sig för att åka till Nigeria samma dag. Han mådde dåligt även under resan. När han kom fram till Lagos i Nigeria kände han allmän trötthet, hade hög feber, var skakig och mådde väldigt illa. Han hade svårt att urinera. Efter några dagar åkte han till ett sjukhus. Den läkare, som han träffade där sa att det kunde ta lång tid om de skulle följa sjukhusets rutiner. Läkaren sa att det var bäst att han stannade hemma hos läkaren för att på det sättet snabbare få vård. Läkaren hade en del av sitt hus där han kunde ha patienter. Han behandlades i läkarens hus med dropp, injektion och läkaren tog olika tester genom att han fick lämna blod. Han gjorde dialys och blodet rengjordes. Läkaren tog honom vid två tillfällen till ett sjukhus där apparaterna fanns.

Han ringde till bolaget den 16 december och meddelade att han skulle ta semester som planerat. Anledningen till att han ringde och informerade var att det bara var några dagar kvar fram tills semestern skulle börja. Han kände inte till att man kan sjukskriva sig i stället för att ta ut semester.

När hans barn kom till Nigeria den 23 december 2019 befann han sig på läkarens klinik. Han litade på att läkaren som behandlade honom var utbildad. Läkaren sa att han var registrerad som medlem i en medicinsk förening och att det kvalificerade honom att även ge vård i hemmet. Läkaren uppgav vidare att han var registrerad i Enugu och att arbetet med registrering av hans verksamhet var pågående och att han väntade på godkännande. Läkaren behandlade honom under morgonen innan läkaren åkte till sitt arbete på Havana Specialist Hospital.

Han skickade ett meddelande till sin chef, J.T., den 5 januari 2020 i samband med att sonen besökte honom. Han använde sonens mobiltelefon på grund av mobiloperatör och eftersom han inte kunde ladda sin egen mobiltelefon på grund av sitt hälsotillstånd. Det som stod i hans meddelande till J.T. var att han skulle undergå behandling till den 25–28 januari 2020. Det var uppgifter som han hade fått från läkaren. Läkaren kände inte till att han hade en returbiljett till Sverige bokad till den 27 januari 2020.

Mötet den 31 januari 2020 med bland annat D.H. började med att han fick frågor om vad som hade hänt. Han berättade att han hade mått dåligt och att han hade ramlat den 11 december. Det verkade inte som de var villiga att lyssna på honom. Det verkade som att de misstrodde honom och inte förstod hans språk. Han försökte trots allt förklara, men de vände och vred på det han sa. Han försökte förklara att han hade gjort sitt bästa för att få tid hos läkaren på vårdcentralen men att han inte skulle få tid förrän i januari och att han inte kunde vänta så länge. Mötet pågick i ca tre timmar och till slut blev han arg och sa att han inte kunde diskutera saker som han inte kände till.

Sonen C.I. har uppgett bland annat följande. Han bokade två biljetter med avresa den 11 december 2019 och med återresa den 27 januari 2020 med avsikt att man skulle kunna boka om resorna. Familjen ville dela upp resandet på det sättet att ett barn skulle resa med mamman och de andra med pappan eller tvärtom eftersom barnen inte hade varit i Nigeria och det kändes lämpligast att pappan skulle resa med några av barnen den 22 december. Planen var inte att hans pappa skulle vara borta så länge men han bokade så för att få en billigare biljett. Han bokade sedan resan för sig och sina syskon, som alla var studenter, med avresa den 22 december och hemresa den 6 januari 2020. Han informerade sina föräldrar att de skulle använda biljetterna med avresa den 11 december.

Den 10 december ringde pappan till honom och klagade över att han inte mådde bra. Pappan ringde senare och sa att han inte kunde få någon tid hos läkare. Med hänsyn till de symptom som pappan uppgav, bedömde han att pappan inte kunde vänta och rekommenderade honom att åka den 11 december och söka vård i Nigeria.

Själv reste han från Sverige den 22 december 2019 och kom tillbaka till Sverige den 6 januari 2020. I anslutning till sin resa till och från Nigeria träffade han sin

pappa i Lagos. Han upplevde sin pappa som väldigt svag, att pappan klagade över hög feber och hade problem med urinering. Hans pappa behandlades av läkare och i sjukrummet fanns en typisk sjukhussäng och droppapparat. Han lånade ut sin telefon till pappan i samband med besöket innan han skulle resa hem så att denne då kunde kontakta sin arbetsgivare. Han känner igen personen som det visats olika fotografier på som läkaren N.F.

Hustrun E.O. har uppgett bland annat följande. Den 11 december talade E.I. med sonen om att han hade ramlat på arbetet och att han mådde dåligt. Då E.I. hade berättat för sonen att han skulle få tid hos läkare tidigast i januari, kom sonen med förslaget att han kunde åka till Nigeria för att få vård i hemlandet så fort som möjligt.

E.I. mådde väldigt dåligt under resan och hälsotillståndet försämrades varpå de uppsökte sjukhus. Läkaren N.F., som var familjeläkare till deras vän I.N. som hämtat dem på flygplatsen, sa att det var bättre om E.I. var hemma hos honom där han hade en klinik. Hon var på Havana Specialist Hospital men hon minns inte vilket datum. På grund av E.I:s hälsotillstånd stannade han kvar i Lagos och hon reste vidare på egen hand till deras slutdestination i Nigeria.

Hon besökte E.I. tillsammans med barnen och sedan vid ytterligare ett tillfälle innan han reste tillbaka till Sverige. I samband med besöken noterade hon att det fanns medicinsk utrustning i det rum där E.I. befann sig. Hon känner igen personen på fotografierna, som förevisats, som läkaren N.F. Hon hade regelbunden kontakt med I.N. om sin makes hälsotillstånd.

Enhetschefen J.T. har uppgett bland annat följande. Han hade lagt ut fyra veckors semester under sommaren 2019 för E.I., trots att E.I. ville spara semester till senare tillfälle. Under hösten frågade E.I. honom om han kunde få obetald ledighet omkring nyår. Han informerade då E.I. om att det inte var möjligt. Han minns inte om de diskuterade hur lång period ledigheten avsåg. Han minns att E.I., vid kontakterna de hade efter E.I:s hemkomst från Nigeria, nämnde att han lovat sina barn att få träffa släkten i Nigeria.

D.H., tidigare HR affärspartner hos bolaget, har uppgett bland annat följande. E.I. berättade vid ett möte den 31 januari 2020 att han hade sjukskrivit sig för att förlänga sin semester men att han under sin vistelse i Nigeria hade blivit sjuk på riktigt, att han förstod att han gjort fel men att han inte trodde att det var så allvarligt och bad om att han bara skulle få en varning. E.I. lämnade flera olika versioner under mötet om när han hade bokats biljetterna. När de avslutade mötet var hans version att biljetterna hade bokats och köpts samma dag som avresan den 11 december. Efter mötet ringde han till flygbolaget och fick med ledning av det boardingkort, som E.I. visat, beskedet att resan hade bokats den 22 september. Biljetterna hade till och med bokats innan E.I. ansökt om semester. De talade engelska med varandra och det var inget som gav honom intryck av att E.I. hade svårigheter att förstå samtalet.

Var E.I. arbetsförmögen den 12 och 14–18 december 2019?

Arbetsgivarparterna har gjort gällande att E.I. var olovligen frånvarande från arbetet den 12 och 14–18 december 2019, vid vilka tider han skulle ha arbetat. Enligt arbetsgivarparterna var han inte arbetsförmögen på grund av skada eller sjukdom.

Enligt förbundet var E.I. arbetsförmögen den 12 och 14–18 december 2019 på grund av skador i knä och hand, smärta i ljumskar och rygg samt allmän sjukdomskänsla.

I målet är det ostridigt att E.I:s biljett till Nigeria med avresa den 11 december 2019 och återresa den 27 januari 2020 bokades den 22 september 2019.

Till stöd för uppgifterna om att E.I. var arbetsförmögen på grund av skador och sjukdom finns en anteckning från kontakt med vårdcentralen Trångsund den 11 december 2019, ett läkarintyg daterat den 27 januari 2020 från Carol Peak Hospital i Lagos samt en ljudupptagning med tillhörande transkribering avseende samtal mellan förbundets ombud och E.I:s vän I.N.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Den omständigheten, att E.I. sökt tid för läkarbesök hos en vårdcentral, men fått besked att det inte fanns någon tid förrän långt senare, ger inte någon ledning för bedömningen av om han var så sjuk vid avresan den 11 december 2019 att han var arbetsförmögen.

Arbetsdomstolen återkommer senare i denna dom till bedömningen av läkarintyget och ljudupptagningen.

E.I. har berättat, att han ursprungligen hade planerat resan på det sättet att han skulle ha genomfört resan från Sverige till hemorten i Nigeria under den 22 och 23 december, anlänt till hemorten den 24 december, stannat där endast natten mellan den 24 och 25 december och dagen därpå, den 25 december, påbörjat sin återresa till Sverige, dit han skulle ha anlänt den 27 december för att kunna arbeta den 28 december. Han hade begärt semester den 19–24 december. Trots att han framställt önskemål om flera veckors semester men endast fått en vecka beviljad var tanken, enligt E.I., att han inte skulle åka direkt när semesterledigheten började utan först vila hemma ett par dagar till den 22 december, när han skulle avresa till Nigeria. Dessa uppgifter om hur E.I. planerat sin resa är, enligt Arbetsdomstolens mening, osannolika. Dessa uppgifter, i förening med omständigheterna att han önskat men inte fått först fem veckors och sedan tre veckors semester den aktuella perioden samt att biljetterna med avresa den 11 december och återresa den 27 januari beställts redan den 22 september, gör att E.I:s berättelse inte bär sannolikhetens prägel.

Sonens uppgifter är till viss del motsägelsefulla. Han har uppgett att familjen ville dela resandet på det sättet att ett barn reste med mamman och de andra med pappan eller tvärtom. Han har också uppgett att det var han som ombesörjde bokningarna. Han har vidare berättat att han efter att ha bokat biljetterna

informerade föräldrarna att de skulle använda biljetterna med avresa den 11 december. Han har också uppgett att dagarna för utresa och hemresa valdes för att de skulle bli så billiga som möjligt och att resenärerna med utresa den 11 december senare skulle kunna boka om resorna. Ingenting i utredningen visar dock att varken sonen eller E.I. försökte boka om den ursprungligen bokade resan. Tvärtom kom resan för E.I:s del att genomföras som den bokades den 22 september 2019, nämligen med utresa den 11 december 2019 och återresa den 27 januari 2020. Uppgiften att resan skulle bokas om, vilket skulle möjliggöra för E.I. att resa under sin semesterledighet, är därmed, enligt Arbetsdomstolens mening, inte heller trovärdig.

E.I., hustrun, och sonen har samtliga berättat att E.I. inte mådde bra vid tidpunkten för avresan till Nigeria den 11 december och när han befann sig i Lagos. Hustrun har också berättat att E.I:s var dålig under resan till Lagos och att hans hälsotillstånd försämrades efter det att de kommit fram dit.

Med hänsyn till dels bedömningen att E.I:s uppgifter inte är trovärdiga, dels de delvis motsägelsefulla uppgifter som sonen lämnat går det, enligt Arbetsdomstolens mening, inte att dra några säkra slutsatser av deras uppgifter om E.I:s hälsotillstånd och därmed frågan om han var arbetsförmögen eller inte den aktuella perioden.

E.O. är som hustru närstående till E.I. Hennes uppgifter måste därför bedömas med försiktighet. Även om domstolen lägger hennes uppgifter till grund för bedömningen av E.I:s hälsotillstånd aktuell period, kan domstolen inte av dessa uppgifter dra slutsatsen att E.I:s hälsotillstånd var sådant att han var arbetsförmögen.

Var E.I. arbetsförmögen den 28 december 2019–28 januari 2020?

Arbetsgivarparterna har gjort gällande att E.I. var olovligen frånvarande från arbetet den 28 december 2019–28 januari 2020, vid vilka tider han skulle ha arbetat. Enligt arbetsgivarparterna var han inte arbetsförmögen på grund av skada eller sjukdom.

Enligt förbundet var E.I. arbetsförmögen den 28 december 2019–28 januari 2020 på grund av sjukdom, nämligen urinvägsinfektion och sepsis (blodförgiftning).

Som ovan nämnts är det ostridigt att E.I:s biljett till Nigeria med avresa den 11 december 2019 och återresa den 27 januari 2020 bokades den 22 september 2019.

Läkarintyget

Till stöd för att E.I:s hälsotillstånd var sådant att han var arbetsförmögen har förbundet även åberopat ett läkarintyg. Av läkarintyget, som är daterat den 27 januari 2020 och undertecknat av dr N.F., framgår bland annat följande. Namnet på vårdinrättningen är Carol Peak Hospital. Adress och telefonnummer finns angivet. Läkaren kom i kontakt med E.I. den 20 december 2019 på Carol

Peak Hospital. E.I. infann sig på akutavdelningen med bland annat frossa, 40 graders feber och positiva urinvägssymtom förenliga med urinvägsinfektion. E.I. skrevs in och behandlades för urinvägsinfektion/sepsis. Den 27 januari 2020 skrevs han ut i gott medicinskt och kliniskt tillstånd. Till läkarintyget finns även ett dokument avseende behandlingen samt ett kvitto.

Arbetsgivarparterna har ifrågasatt läkarintygets äkthet och i denna del gjort gällande i huvudsak följande. Bolaget har via e-post fått information om att Carol Peak Hospital inte är registrerat inom delstaten Lagos och därmed illegalt. Förekomsten av falska läkarintyg i Nigeria är även en fråga som har omnämnts i senaten i Nigeria och som det har skrivits om i olika tidningsartiklar. Det uppgivna sjukhuset är inte heller registrerat hos den nigerianska motsvarigheten till Bolagsverket, Corporate Affairs Commission, trots att företag som verkar i Nigeria är skyldiga att vara registrerade där. Arbetsgivarparterna har inte kunnat finna något belägg för att det uppgivna sjukhuset eller någon hälsovårdsinrättning existerar på den adress som anges i läkarintyget. Den som är verksam som läkare i Nigeria måste enligt lag vara registrerad hos ett offentligt organ, Medical and Dental Council of Nigeria. Den som har undertecknat intyget är inte registrerad som läkare i Lagos men i annan delstat.

D.H. har om läkarintyget uppgett i huvudsak följande. Från bolagets sida ringde man till telefonnumret som fanns angivet på läkarintyget men fick inte något svar. Det gick inte att komma fram. De sökte på internet efter sjukhuset Carol Peak Hospital men hittade ingenting. Med hjälp av en kollega från Nigeria fick de information om att sjukhus ska vara registrerade hos en myndighet och med hjälp av kollegan tog de kontakt med myndigheten, HEFAMAA. Kollegan ringde dit och bad dem skicka uppgifter om sjukhuset per e-post, vilket myndigheten gjorde och svarade att Carol Peak Hospital inte fanns registrerat och att det var att betrakta som illegalt. Av artiklar från nigerianska tidningar framgår att det är ett vanligt problem med falska läkarintyg som säljs. De ville få fram uppgifter för att undersöka läkarintygets äkthet och kunna kontrollera det. En bekant till nämnda kollega besökte den uppgivna adressen i läkarintyget och frågade runt men det fanns inget sjukhus där. De sökte på läkarens namn i registret men hittade ingen läkare med det namnet i Lagos men hittade liknande namn på andra orter som inte låg nära Lagos.

Förbundet har bland annat anfört att det enligt nigeriansk lag inte finns någon skyldighet för en patient att kontrollera den legala statusen hos en vårdinrättning innan denne söker vård och en person, som är registrerad som läkare i en delstat i Nigeria, får arbeta som läkare även i andra delstater och anses även där som kvalificerad och enligt egen utsago var N.F. registrerad i Enugu.

Förbundet har vidare åberopat utdrag från sociala medier avseende en person vid namn N.F. och som benämns bland annat för ”doc” och ”doctor”. E.I., E.O. och C.I. har samtliga uppgett att N.F. är den person som är med på fotografier därifrån.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

E.I. var, enligt läkarintyget, inlagd på Carol Peak Hospital under en del av den tidsperiod som arbetsgivarparterna gjort gällande att han var olovligen frånvarande från sitt arbete. Arbetsgivarparterna har ifrågasatt läkarintygets äkthet. I målet är upplyst att det förekommer förfalskade läkarintyg i Nigeria, vilket uppmärksammats som ett problem av landets senat och i medierapporteringen. Av utredningen i målet framgår att Carol Peak Hospital inte varit registrerat hos den nigerianska myndigheten HEFAMAA. När det gäller frågan om registrering hos motsvarande bolagsverket i Nigeria, saknas det närmare utredning i denna del.

Av "Guidelines on registration as a medical or dental practitioner in Nigeria", som förbundet åberopat, uttrycks bland annat att en fullt registrerad medicinsk praktiker har rätt att praktisera som en medicinsk praktiker "as the case may be" i hela Nigeria. Därav framgår också att varje arbetsgivare som engagerar tjänster av en olicensierad läkare är straffrättsligt ansvarig och kan bli åtalad. Där anges vidare att det är varje arbetsgivares ansvar för varje medicinsk praktiker att säkerställa att den anställde är registrerad och licensierad av rådet.

E.I. har uppgett att den läkare som vårdade honom berättade för honom att det pågick en registreringsprocess. Av D.H:s uppgifter har framkommit att någon kontakt inte kunnat upprättas med Carol Peak Hospital på det telefonnummer som angetts i läkarintyget. E.O. och C.I. är närstående. Deras uppgifter bör bedömas med försiktighet. Uppgiften, att bolaget genom en utomstående person sökt på den adress som framgår av läkarintyget för att ta reda på om det finns en vårdinrättning på aktuell adress, har ett begränsat bevisvärde eftersom det saknas närmare uppgifter om omständigheterna kring hur det gick till när personen besökte adressen och mot bakgrund av att E.I. själv uppgett att det var fråga om en vårdinrättning i anslutning till läkarens bostad.

Vad gäller själva innehållet i läkarintyget har N.F. i detta angett att E.I. inställde sig hos honom på akutavdelningen på Carol Peak Hospital. Uppgiften att E.I. den 20 december 2019 infann sig på akutavdelningen på Carol Peak Hospital stämmer inte med vad E.I. själv uppgett. E.I. har berättat att han först träffade N.F. på Havana Specialist Hospital i Lagos och därefter behandlades i anslutning till eller i N.F:s bostad, Carol Peak Hospital. Uppgiften i läkarintyget om att Carol Peak Hospital skulle ha en akutavdelning synes svår att förena med att behandlingen på Carol Peak Hospital skedde i ett rum eller en lokal i anslutning till N.F:s bostad.

Enligt E.I. skulle han ha genomgått dialys vid två tillfällen. Han har själv uppgett att han åkte till ett sjukhus vid dessa tillfällen. Något underlag i form av exempelvis handlingar från sjukhuset där E.I. skulle ha genomgått dialyser saknas dock. Det omnämns inte heller närmare i läkarintyget med undantag för en uppgiven kostnad och under dokumentet om behandling. Med hänsyn till oklarheterna kring läkarens identitet och rätt att bedriva läkaryrket med därtill hörande intygsskrivning samt oklarheten kring Carol Peak Hospitals existens, finner Arbetsdomstolen att läkarintyget utställt av N.F. vid Carol Peak Hospital är behäftat med sådana oklarheter att det inte kan läggas till grund för bedömningen i målet.

Övrigt

Vad avser ljudinspelningen med I.N., som var den gode vän som hämtade E.I. och hustrun vid flygplatsen i Lagos och besökte E.I. på Carol Peak Hospital, anser Arbetsdomstolen att dessa uppgifter har ett mycket lågt bevisvärde och inte heller av dessa går det att dra några säkra slutsatser om E.I:s hälsotillstånd.

Även med beaktande av att det kan ha funnits utrymme för vissa språkförbistringar vid samtalet mellan E.I. och företrädare för bolaget, ger D.H:s uppgifter om att E.I. själv vid mötet den 31 januari 2020 sagt till honom att han sjukanmälde sig för att få längre semester, enligt Arbetsdomstolens mening, stöd för att E.I. inte varit arbetsförmögen under den aktuella perioden.

Därtill framstår det också för domstolen som märkligt att E.I. inte uppsökte akutsjukvård i Sverige, om hans hälsotillstånd i samband med avresan var så dåligt som han själv uppgett. Detta gäller särskilt med beaktande av att förbundet anfört att de allmänna sjukhusen i Nigeria ofta är överfulla och underfinansierade och att det, för en person som är i behov av att uppsöka vård, framför allt handlar om att få tillgång till sådan.

Att hustrun och sonen har uppgett att de träffade E.I. vid enstaka tillfällen och beskrivit hur de uppfattade hans hälsotillstånd, innebär inte att det är tillräckligt utrett att E.I. var så sjuk att han varit arbetsförmögen under aktuell period.

Sammanfattande bedömning

Sammantaget finner Arbetsdomstolen med beaktande av vad som redogjorts för ovan och vad som framkommit om omständigheterna före avresan avseende semestersansökan, bokning av resa samt omständigheter efteråt i form av att E.I. skrevs ut från vårdinrättningen i samband med att han hade en hemresa bokad sedan långt tidigare, att det är tillräckligt utrett att E.I. inte var arbetsförmögen på grund av sjukdom och skador, dels den 12 och 14–18 december 2019, dels den 28 december–28 januari 2020. Han var således olovligen frånvarande de aktuella perioderna.

Fanns det laga grund för avskedandet?

Arbetsdomstolens bedömning i det föregående innebär att E.I. var olovligen frånvarande från arbetet den 12 december, den 14–18 december 2019 och den 28 december 2019–28 januari 2020. Han har trots att han nekats semesterledighet uteblivit från arbetet utan giltigt skäl.

Enligt fast praxis finns det normalt skäl för att avsluta en anställning när en arbetstagare som förvägrats ledighet ändå, utan giltig anledning, uteblir från arbetet, se AD 2021 nr 21 med där angivna rättsfall. Arbetsdomstolen anser inte att det finns några förmildrande omständigheter i E.I:s fall, trots att han varit anställd sedan 2006. Arbetsdomstolen gör sammanfattningsvis bedömningen att E.I:s olovliga frånvaro varit av sådan art att den måste bedömas som ett så grovt åsidosättande av hans åligganden mot bolaget att det har funnits laga grund för avskedandet. Förbundets talan ska därför avslås.

Rättegångskostnader

Arbetsgivarparterna har vunnit målet och förbundet ska därmed ersätta deras rättegångskostnader. Arbetsgivarparterna har yrkat ersättning med 462 500 kr, allt avseende ombudsarvode, varav 92 500 kr i mervärdesskatt. Förbundet har överlåtit till domstolen att bedöma skäligheten avseende yrkat belopp. Målet har varit relativt omfattande och pågått under drygt två års tid. Mot denna bakgrund får yrkat belopp anses skäligt.

Domslut

1. Arbetsdomstolen avslår Svenska Transportarbetareförbundets talan.
2. Svenska Transportarbetareförbundet ska ersätta Medieföretagen och Pressen Morgontjänst Kommanditbolag för rättegångskostnader med 462 500 kr, allt avseende ombudsarvode inklusive mervärdesskatt, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Karin Renman, Anna Middelman, Per Ewaldsson, Åsa Kjellberg Kahn, Göran Söderlöf, Ella Niia och Anita Vahlberg. Enhälligt.

Rättssekreterare: Anna Thorssin